

MUNDTLIGHEDS DIDAKTIK I MODERSMÅLSFAG

(MUMO)

-PERSPEKTIVER PÅ - OG I
- ET SPÆNDENDE
PROGRAM

LENE ILLUM SKOV
DORTHE CARLSEN
TIRSDAG 29. NOVEMBER
2022

- *Hvad er mundtlighed i modersmålsfaget?*
- *Hvad betyder det, at vi deltager på tværs af forsknings- og uddannelsesfelter?*
- *Hvad bærer vi med os herfra?*





HVAD MENER VI, NÅR VI TALER OM MUNDTLIGHEDSDIDAKTIK I MODERSMÅLSFAGET?

-MED ET BLIK PÅ PROGRAMMET

- **Hvem?** Lærere og elever – i forskellige funktioner (herunder læreren som bedømmer)
- **Hvad undersøges/udvikles?**
 - Organisering (gruppesamtaler, lærerstyrede samtaler,
 - Samtaletyper/-former (udforskende modus, tekstsamtaler, uddybende spørgsmål,
 - Vurdringskriterier
 - Mundtlighedskultur, elevdeltagelse
 - Teknologi-understøttet/-medieret
 - (Vurdering af) lytning
- **Hvad tales der om?** Praktiske tekster, æstetiske tekster
- **Med hvad?** Hvilke teoretiske briller tager vi i brug?
- **Og hvorfor?**
 - at lede elevers faglige udvikling, mhp. læring,

Tabel 1. Fire fagdidaktiske forståelsesmåder med særligt henblik på mundtlighed

Forståelses- måde Dimension	Kulturfag	Praktisk-musisk fag	Brugsfag	Samfundsfag
Skoleideal	Dannelsens skole Vekselvirkning mellem indføring af elever i og udvikling af fælles kultur	Livets skole Elevers alsidige, personlige udvikling og vækst	Samfundets skole Elevers udvikling af højest mulige kompetencer og faglighed	Demokratiets skole Udvikling af elevers kritiske forholden sig og frihed til at forandre
Undervisning	Vise	Være	Socialisere	Forandre
Indhold	Æstetiske tekster	Elevers egne erfaringer	Modeltekster, praktiske tekster	Autentiske situationer
Mundtlighed	Mundtlighed er dialogisk Flerstemmighed Finde sin egen stemme og kunne skifte perspektiv til andre stemmer Fortolkningsfællesskaber Sprogets sociale funktion	Personlig vækst Egen sprogbrug og ekspressivitet At finde og forme sin personlige stemme Identitetsudvikling Sprogets psykologiske funktion	Mundtlighed som funktionel kompetence Fokus på mundtlige genrer Sprog i brug	Mundtlighed som kulturel transformation Sprogbrug, sprogtrollet og positionering Autentisk kommunikation Praksisfællesskaber Diskurser
Undervisningsformer	Spørgende og dialogiske undervisningsformer	Bearbejdende og praktisk orienterede undervisningsformer	Instruerende og bearbejdende undervisningsformer	Dialogiske og bearbejdende undervisningsformer
Arbejdsformer	Faglige metoder	Kreativt skabende Leg	Stilladsering, modellering	Undersøgellesbaseret



PÅ LANGS OG PÅ TVÆRS...

- -af landegrænser
- -af institutionsformer (grundskole, ungdomsuddannelser, videregående uddannelse (universitet, læreruddannelse))
 - Og hvilken betydning har det, for det vi studerer? For det, der inspirerer?

HVORDAN KAN VI BIDRAGE TIL NETVÆRKETS FORMÅL?

- at skabe en synlig mundtlighedsdidaktik, der bygger på forsknings- og praksisviden. Dette udføres ved at udbrede viden fra seminarerne via følgende kanaler:
 - a. Netværkshjemmesiden
 - b. Peer-reviewed artikler publiceres på baggrund af samarbejde igennem netværket
 - c. international konferencer (NOFA, ARLE, NNMF...)
 - d. Videnscentrenes formidlingskanaler, fx artikler, forskerklumme, webdocs og lignende (Lesesenteret i Stavanger, Nationalt Videncenter for Læsning, m.fl.)
 - e. Afprøve og eksperimentere i sin undervisning

